

Verslag van de consultatie van de conceptregeling Gaskwaliteit

De conceptregeling is door middel van een internetconsultatie en een aankondiging hiervan via de nieuwsbrief van Projectbureau Nieuw Aardgas zes weken geconsulteerd. Dit heeft geresulteerd in 38 reacties. De belangrijkste reacties die veelal door meerdere partijen werden genoemd, waren over de hieronder onder genoemde punten. De regeling wordt vastgesteld zodra de procedure is afgelopen die als gevolg van Richtlijn 98/34/EG van het Europees Parlement en de Raad van 22 juni 1998 betreffende een informatieprocedure op het gebied van normen en technische voorschriften (PbEG 1998, L 204) moet worden gevolgd.

Extra componenten

Het voorstel is gedaan een aantal extra componenten op te nemen, zoals koolstofmonoxide, organochloorverbindingen, organofluorverbindingen, olie, stof, nikkel, arsenicum, cadmium, barium en chroom. Deze suggestie is overgenomen voor wat betreft de eerste vijf componenten. De genoemde metalen, die verondersteld worden voor te komen bij gaswinning op stortplaatsen, zijn tot dusverre geen probleem geweest en de winning hiervan zal naar verwachting ook niet worden uitgebreid. Er is dan ook geen reden om eisen op te nemen voor deze metalen. Koolstofmonoxide kan schadelijk zijn boven bepaalde concentraties. In SER-verband is bepaald dat de maximale waarde 29 mg/m³ (n) is. Uitgaande van een 100-voudige verdunning bij vrije uitstroom is de waarde van 2.900 mg/m³ (n) acceptabel en voorkomt onnodige verwijderingskosten bij de productie van hernieuwbare gassen. Bij de waarde voor organochloor- en organofluorverbindingen is ervan uitgegaan dat er geen reële kans bestaat voor de vorming van schadelijke componenten anders dan HF en HCl. Daarom is voor zowel organochloor- als organofluorverbindingen een maximale waarde van 5 mg Cl of F/m³ (n) opgenomen.

Olie en stof

Olie- en stofdeeltjes kunnen schadelijk zijn voor de gasnetten en voor bepaalde toepassingen. De reacties op de consultatie gaven veelal de eis dat het gas technisch vrij dient te zijn van stof- en oliedeeltjes, met soms een voorschrift voor het installeren van olie- en stoffilters van een bepaald type. Het technisch vrij zijn van het gas is echter voor meerdere interpretaties vatbaar. Daarnaast kunnen in de Regeling gaskwaliteit alleen eisen gestellen worden aan het gas en niet eisen aan de apparatuur. Daarom is de eis vertaald naar maximaal 100 mg/m³ (n) aan stofdeeltjes met een grootte boven de 5 µm. Daarnaast is om potentieel risicovolle micro-organismen in groen gas te voorkomen, de eis gesteld dat de hoeveelheid microben maximaal 2,5 mg/m³ (n) mag zijn. Voor vloeistoffen die met het gas worden meegevoerd, is al een eis opgenomen in de vorm van het maximale gehalte aan gascondensaat.

Aromatische koolwaterstoffen

Aromatische koolwaterstoffen kunnen aantasting van leidingmaterialen tot gevolg hebben. Tevens is een te hoog gehalte aromatische koolwaterstoffen slecht voor de gezondheid. In internationaal verband wordt gewerkt aan een norm voor aromaten. In de consultatie is het opnemen van de aromatische koolwaterstoffen eenmaal genoemd, voornamelijk wordt hiervoor geen norm opgenomen. De behandelingsmethoden van gas vóór invoeding voorkomen te hoge hoeveelheden en bieden voldoende bescherming. De normen voor het gascondensaat en hogere koolwaterstoffen limiteren ook de hoeveelheid aromatische koolwaterstoffen.

Bepaling over niet in de bijlagen genoemde componenten

Diverse partijen hebben gesuggereerd een bepaling ten aanzien van niet in de regeling genoemde componenten op te nemen die verbiedt dat het gas, naast de gespecificeerde componenten, andere componenten bevat in hoeveelheden waardoor gastransportnet of gebruik nadelig wordt beïnvloed. Partijen zien een taak voor de netbeheerder om gas met componenten die een gevaar of problemen op kunnen leveren te weren. Deze bepaling is niet opgenomen. Wanneer een grenswaarde aan het gehalte op invoeding of onttrekking voor een component die nog niet in de regeling is opgenomen, nodig blijkt, zal deze worden toegevoegd aan de regeling.

Leveringsdruk

De suggestie voor het opnemen van de leveringsdruk voor huishoudelijke aansluitingen voor G-gas is overgenomen. Veel gastoestellen hebben geen drukregelaar waardoor schommelingen in de leveringsdruk beperkt moeten blijven.

Ruikbaarheid van het gas

Er is gesuggereerd de ruikbaarheid van het gas op te nemen. Er is in het verleden gebleken dat sommige gassen (bij groen gas) een stof bevatten die de geur van THT maskeren. Deze suggestie is overgenomen door te bepalen dat gas geen stoffen mag bevatten waardoor de ruikbaarheid van THT van gebruikelijke gehalten onvoldoende wordt.

Zwavel

Over zwavel waren uiteenlopende reacties afhankelijk van de positie van de respondent (gasverbruiker, netbeheerder of invoeder). De waarden zoals die geconsulteerd zijn, zijn gehandhaafd met uitzondering van de alkylthiolen voor de invoeding en aflevering op de grenspunten in bijlage 5 (nu 6 mg S/m³(n)) en de norm voor het H-gas net die op het internationaal gangbaardere 30 mg S/m³(n) is gesteld. In de praktijk zit er overigens veel minder zwavel in het H-gas dan deze bovengrens en er zijn geen aanwijzingen dat dit staat te veranderen. Voorts zal een Europese norm, zodra deze ook in buurlanden wordt ingevoerd, ook in de Regeling gaskwaliteit worden opgenomen.

Waterdauwpunt

De huidige eis ten aanzien van het waterdauwpunt voor het RNB-net is van -10 °C bij 8 bar(a). Een aantal partijen heeft te kennen gegeven dat het onnodig is om hier de eis van -8 °C bij 70 bar(a) op te nemen. Tevens blijkt dat bij levering uit het RNB-net, vanwege het niet trekvast zijn van de laagste drukleidingen, niet altijd aan de huidige afvereis kan worden voldaan. Daarom is opgenomen dat deze norm niet geldt als afvereis voor regionale gastransportnetten met een druk onder 200 mbar.

Calorische waarde

Het opnemen van de calorische waarde zagen meerdere partijen als een probleem. Voor invoeders wordt het productieproces gecompliceerder omdat zij zowel op de Wobbe-index als op calorische waarde moeten sturen. Sommige respondenten gaven te kennen dat het administratieve doel van de afrekenbaarheid niet leidend zou mogen zijn. Het is echter van dusdanig belang dat afnemers mogen rekenen op een juiste afrekening dat een beperking van de maximale afwijking van de calorische waarde noodzakelijk is. De discussie hierover is de afgelopen jaren uitgebreid gevoerd. Deze discussie biedt niet het perspectief dat individuele afspraken tussen netbeheerders en invoeders op afzienbare tijd mogelijk worden. Voorts is vanwege consultatiereacties de toelichting aangepast ten aanzien van de toekomstverwachtingen voor afrekeningsystematieken omdat deze verwachtingen nog teveel onzekerheid in zich bleken te dragen.

Er is ook gesteld dat eisen aan de calorische waarde niet gesteld kunnen worden, omdat ze niet zouden bijdragen aan de doelstellingen die in het tweede lid van artikel 11 van de Gaswet zijn opgesomd. Deze opvatting wordt niet gedeeld. De overtuiging bestaat dat de eis die wordt gesteld aan de calorische waarde bijdraagt aan een doelmatiger toepassing van gas. Zie voor andere overwegingen de passages over de calorische waarde in paragraaf 3. Daarnaast moet worden benadrukt dat het tweede lid van artikel 11 van de Gaswet stelt dat de eisen die aan het gas moeten worden gesteld *in ieder geval* betrekking hebben op de veiligheid, doelmatigheid, betrouwbaarheid en de duurzaamheid van het transport en de toepassing van gas. De eisen die aan de gassenstelling worden gesteld hoeven dus niet uitsluitend gesteld te zijn op de doelstellingen die in artikel 11, tweede lid, zijn verwoord (zie hiervoor ook Kamerstukken II 2012/13, 33 493, nr. 6, p. 3).

Wobbe-index bij hogere CO₂-concentraties

Ter waarborging van de vlamstabiliteit van gassenstellingen met hoge percentages CO₂ mag de Wobbe-index niet te laag zijn. Daarom is voor CO₂-rijk gas een hogere ondergrens aan de Wobbe-

index opgenomen. In de consultatie hebben meerdere partijen hierop gewezen. Sommigen hebben de voorkeur uitgesproken voor een uitgebreidere samenstellingsformule die is afgeleid door Kiwa en DNV GL (vroeger KEMA). Er bestaat echter twijfel over de werkbare van deze complexe formule. Daarnaast is gevraagd voor een verduidelijking van voetnoot 3 in bijlage 2 door daarin ook de waarden voor 0-6% CO₂ op te nemen. Deze aanpassing is overgenomen.

Meerdere partijen hebben gewezen op de wens om ruimte te geven aan duurzame gassen en daarbij de bestaande eisen niet maatgevend te laten zijn. Er is met de aangegeven grenzen zoveel mogelijk ruimte geschapen binnen de grenzen van veiligheid en afrekenbaarheid.

Bandbreedte van de Wobbe-index van H-gas bij aflevering

Een aantal respondenten heeft te kennen gegeven dat de bandbreedte van de Wobbe-index van H-gas bij aflevering breder zou zijn dan gewenst. Wat deze parameter betreft bevat de Regeling gaskwaliteit geen nieuw beleid omdat de verbreding van de H-gasband een reeds enkele jaren geleden ingezette transitieroute is.

Siloxanen

De eenheid van het siloxaangehalte is verduidelijkt. In de geconsulteerde versie was 0,08 mg Si/m³ (n) als grenswaarde opgenomen. Diverse partijen gaven aan dat de huidige norm 5 mg Si/m³ (n) geweest is en voor zover bekend heeft deze waarde niet tot problemen geleid. Andere partijen wezen juist op het risico van schade door een te veel aan siloxaan. De grenswaarde van 0,08 mg Si/m³ (n) ligt volgens enkele respondenten onder de detectiegrens van de huidige meetapparatuur. Ook loopt er Europees onderzoek naar limietwaarden en naar een gestandaardiseerde meetmethode. Er is voor gekozen om de grenswaarde op 1 mg Si/m³ (n) te stellen. Dit is een middenweg tussen de huidige waarde van 5 mg Si/m³ (n) en de voorgestelde waarde voor de meest gevoelige apparatuur.

Opnemen van duurzaam-gas-specifieke parameters voor H-gas

Tot heden vindt invoeding van groen gas alleen plaats in regionale netten met laagcalorisch gas. Hoewel er nog geen duurzame gassen in het net voor hoogcalorisch gas wordt ingevoerd behoort dit tot de mogelijkheden. Daarom zijn enkele parameters die slechts voor groen gas van belang zijn opgenomen voor hoogcalorisch gas, zoals het siloxaangehalte, koolstofmonoxide en gehalten aan organochloor- en organofluorverbindingen.

Verandersnelheid van parameters

Een aantal respondenten heeft het inperken van de verandersnelheid van de gassamenstelling ingebracht als een toe te voegen parameter. Zoals toegelicht in paragraaf 3 in de passage *Verandersnelheid van parameters*, kunnen netbeheerders geen garanties geven voor beperking van de verandersnelheid. De netbeheerder van het landelijke gastransportnet voorziet sinds enkele jaren wel via zijn website in informatie over de gassamenstelling op het net voor hoog-calorisch gas.

Fluctuaties binnen de toegestane bandbreedte

Om de fluctuaties binnen de toegestane bandbreedte te beperken hebben diverse partijen voorgesteld in de regeling op te nemen dat de LNG-terminal Gate het huidige tankmanagement voortzet. Hierdoor worden de veranderingen in de gassamenstelling bij aflevering uit de netten die met de invoeding door de LNG-terminal samenhangen, kleiner. Het ligt voor de hand deze maatregel te continueren, maar de Regeling gaskwaliteit is gericht op de invoeding in en de aflevering uit de openbare netten. Wat partijen vóór invoeding doen of partijen na aflevering met het gas doen, valt buiten het bereik van deze regeling, net als de wijze waarop de netbeheerder van het landelijke gastransportnet de samenstelling beheert.

Koolwaterstofdauwpunt/aardgascondensaat

Een aantal partijen wilde het koolwaterstofdauwpunt of de koolwaterstofdauwkromme als basis voor de norm in plaats van het aardgascondensaat. Dit is niet overgenomen. Het (aard)gascondensaat geeft de maximale hoeveelheid vloeistof aan bij een bepaalde temperatuur. Dit is een eenduidigere bepaling dan het bepalen van een punt of kromme. Internationaal gezien is deze bepaling bekend en wordt ook in de praktijk gebruikt.

De term aardgascondensaat is n.a.v. de reacties veranderd in gascondensaat, aangezien er niet altijd sprake is aardgas.

Waterstof

De eis voor het waterstofpercentage is tot op heden 0,02% geweest voor de landelijke netten. Het streven is in de nabije toekomst dit gehalte naar boven aan te passen (in eerste instantie naar 0,5%), omdat een hogere waarde toepassing van onder andere Power-to-Gas-techniek (P2G) mogelijk maakt. P2G biedt de mogelijkheid om slim gebruik te maken van de aanwezige gasinfrastructuur om een overschot aan (duurzaam geproduceerde) elektriciteit na omzetting op te slaan en vergroot daarmee de toepassingsmogelijkheden van (duurzame) elektriciteit. Daarmee zou P2G een belangrijke stap kunnen betekenen in de verduurzaming van de energievoorziening. Uit de consultatiereactie is gebleken dat groen gas soms percentages van 0,02-0,04% bevat. Hierom is de eis voor waterstof voor RNB-netten voor laag-calorisch gas op 0,1% gesteld, wat geen technische beperkingen oplevert.

Grondslag voor de regeling

Opgemerkt is dat gassamenstelling door de ACM gereguleerd zou moeten worden en niet in een ministeriële regeling, Europese regulering zou dit verhinderen. Artikel 11 van de Gaswet draagt de Minister van Economische Zaken op eisen aan gas in het gastransportnet te stellen ten einde ondermeer de veiligheid, doelmatigheid, betrouwbaarheid en de duurzaamheid van het transport en de toepassing van gas te borgen. Onderhavige regeling geeft hieraan invulling. Niet valt in te zien waarom deze wens zou stuiten op de bestaande Europese kaders.

Schade

Er is geopperd dat de Minister van Economische Zaken aansprakelijk is voor schade die zou kunnen ontstaan bij afnemers door gas dat aan de in de regeling gestelde kwaliteitseisen voldoet. Dat is echter niet het geval. De Minister van Economische Zaken is politiek verantwoordelijk voor de invulling van de verplichting die in artikel 11 van de Gaswet is opgenomen. Netbeheerders zijn verantwoordelijk voor het waarborgen dat gas dat wordt ingevoerd en afgeleverd voldoet aan de eisen die de Regeling gaskwaliteit stelt. Afnemers mogen rekenen op gas dat voldoet aan kenmerken die door de Regeling gaskwaliteit worden vastgelegd. Indien afnemers behoefte hebben aan gas met andere of specifiekere eigenschappen dan de regeling voorschrijft, dan komen eventuele kosten die voortvloeien uit deze behoefte voor rekening van deze afnemers.